

Update nieuws SUI-MFB's april 2024

Geïnspireerd door de lezingen op het KNMP Voorjaarscongres van 12 maart j.l. heeft SUI een aantal MFB-protocollen uitgewerkt. Het doel daarvan is het apotheketeam behulpzaam te zijn bij voorlichting en advies bij oogmedicatie.

Heeft u te maken met geconserveerde oogmedicatie? Welk advies moet u dan geven voor dragers van contactlenzen? Wanneer is er risico op verkleuring van lenzen? Maar ook of het aanbeveling verdient om te switchen naar een niet geconserveerd product tegen droge ogen. SUI heeft deze maand de volgende alerts opgenomen:

- als oogmedicatie conserveermiddelen bevatten die gecontra-indiceerd zijn bij contactlenzen
- als het gebruik van contactlenzen niet goed samengaat met ooggel
- als het dragen van contactlenzen niet samengaat tijdens behandeling met oogzalf
- als irritatie door conserveermiddel bij contactlensdragers kan worden voorkomen
- als verkleuring contactlenzen door (systemisch) gebruik van medicatie kan worden voorkomen

Glaucoom patiënten met droge ogen dienen bij voorkeur ongeconserveerde oogmedicatie te gebruiken. Benzalkonium kan zelf irritatie en allergische reacties geven, maar verandert ook de traanfilm waardoor glaucoomdruppels minder optimaal over het oog verdeeld worden. De desbetreffende SUI-MFB kan aanleiding geven tot de volgende MFB-actie:

- Adviseer switch v kunsttranen met benzalkonium naar ongeconserveerde oogdruppels

NB bijbehorende VI's zijn ook aangepast; kijk op UI-online.

Hoe omgaan met de contra-indicatie contactlenzen?

In het dossier kunt u een contra-indicatie contactlenzen (0241) invoeren. Als dat bij alle patiënten is ingevoerd, krijgt u bij het aanschrijven een waarschuwing en een concreet advies. Probleem is dat door huisarts of apotheek doorgaans niet is bijgehouden wie contactlenzen heeft. En dat dat na verloop van tijd ook kan veranderen. Om geen relevante signalen te missen kun je bij het afleveren van oogmedicatie navragen of men lenzen draagt, de contra-indicatie invoeren, de medicatie opnieuw invoeren en kijken of er een waarschuwing komt.

Tamelijk omslachtig en heel tijdrovend. Je kunt ook – vergelijkbaar met de wijze waarop met verkeersdeelname wordt omgegaan – er van uitgaan dat iedereen contactlenzen draagt. Dat zorgt er in elk geval voor dat je geen signaal mist. Als u daarvoor kiest, moet u een batch draaien waarbij u alle patiënten voorziet van de contra-indicatie contactlenzen (0241).

Werkwijze volgens SUI

SUI heeft ervoor gekozen om medicatie welke problemen kan geven met contactlenzen te voorzien van concrete adviezen. Tijdens het aanschrijven van (oog)medicatie wordt via schermteksten gewaarschuwd. Bij het afleveren kan bij de patient nagevraagd worden of hij/zij lenzen draagt en passend advies worden gegeven.

Alert voor contactlensdragers bij oogmedicatie, die geconserveerd is met behulp van benzalkonium

Doel van deze MFB is om irritatie van het oog ten gevolge van benzalkoniumchloride te voorkomen. Bij het aanschrijven van oogmedicatie die benzalkonium bevat wordt eerst nagegaan of om een eerste uitgifte gaat.

SUI kiest ervoor om patiënten, die benzalkonium bevattende oogmiddelen gaan gebruiken, te informeren over de problemen die benzalkonium kan geven. Via de MFB-actie ("Gebruikt patiënt contactlenzen? Voorkom irritatie door benzalkonium. Geef advies") en de bijbehorende schermtekst wordt de apotheek opgeroepen om bij de patiënt na te vragen of er contactlenzen worden gebruikt (en welke; harde/zachte/dag lenzen enz.?) en worden de daarbij behorende adviezen getoond.

SUI-ALERT VOOR DRAGERS VAN CONTACTLENZEN

Deze oogmedicatie bevat een CONSERVEERMIDDEL, wat bij contactlensdragers allergische reacties en irritaties kan veroorzaken.

VRAAG of patiënt contactlenzen draagt

KUNNEN LENZEN INBLIJVEN?

- *Droge ogen*: Contactlenzen kunnen inblijven
- *Ooginfectie/irritatie*: Geen contactlenzen tot 2 dagen na verdwijnen klachten; daarna nieuwe lenzen.
- *Overige indicaties*: contactlenzen uit tijdens druppelen

HOE GEBRUIKEN ALS JE CONTACTLENZEN DRAAGT?

Bij contactlenzen: adviseer de patiënt voor het druppelen de lens uit te nemen en na 5-10 minuten weer terug te plaatsen.

SUI, april 2024

Alert voor contactlensdragers bij oogmedicatie, die geconserveerd met **andere middelen dan benzalkonium**

Klinische gevolgen:

- Chloorbutanol: er zijn enkele gevallen van allergische reacties beschreven. Het middel kan aanleiding geven tot cytotoxische reacties.
- Chloorhexidine kan een keratitis veroorzaken.
- Polyquaternium past door zijn molecuulgrootte niet in de matrix van zachte contactlenzen en is voor zover bekend evenmin schadelijk voor het epitheel. De stof wordt ook verwerkt in bewaarvloeistof.
- Thiomersal zit onder andere in onderhoudsvloeistoffen en geeft soms wel een allergische reactie, maar is bij cumulatie niet toxisch voor het epitheel.

Alert voor contactlensdragers bij gebruik van een ooggel

Doel van deze MFB is om te voorkomen dat contactlenzen worden gebruikt tijdens de behandeling met ooggel. Het gebruik van contactlenzen zal meestal niet goed samengaan met het gebruik van een gel om viscomechanische redenen. Daarom moet de patiënt worden geadviseerd om geen lenzen te dragen tijdens de behandeling met een ooggel.

Via de MFB-actie (Gebruikt patiënt contactlenzen? Ontraad lenzen tijdens de behandeling met ooggel) wordt de apotheek opgeroepen om bij de patiënt na te vragen of er contactlenzen worden gebruikt en wordt daarbij de schermtekst getoond

GEEN LENZEN DRAGEN TIJDENS GEBRUIK VAN OOGGEL

Deze oogmedicatie is een OOGGEL, wat meestal niet goed samengaat met contactlenzen om viscomechanische redenen.

VRAAG of patiënt contactlenzen draagt

HOE GEBRUIKEN ALS JE CONTACTLENZEN DRAAGT?

Bij contactlenzen- adviseer de patiënt geen lenzen te dragen tijdens de behandeling

SUI, april 2024

Alert voor contactlensdragers bij gebruik van een oogzalf

Doel van deze MFB is om te voorkomen dat contactlenzen worden gebruikt tijdens de behandeling met oogzalf. Oogzalven kunnen niet worden gecombineerd met het dragen van contactlenzen. Het vehiculum van de zalf, vaak vaseline en/of wolvet, is dermate vet dat dit niet meer te verwijderen valt van een zacht hydrofiel lensmateriaal en moeizaam van een RGP-materiaal, doordat de viskeuze massa plakt. Daarom moet de patiënt worden geadviseerd om geen lenzen te dragen tijdens de behandeling met een ooggel.

Via de MFB-actie (Gebruikt patiënt contactlenzen? Vet oogzalf plakt aan lens tijdens behandeling) en de bijbehorende schermtekst wordt de apotheek opgeroepen om bij de patiënt na te vragen of er contactlenzen worden gebruikt en worden de daarbij behorende adviezen getoond.

Alert: Voorkom verkleuring zachte contactlenzen door rifampicine, minocycline en tetracycline

Door uitscheiding van een aantal systemisch gebruikte medicatie in het traanvocht kunnen zachte contactlenzen verkleuren en onbruikbaar worden.

Het gaat om:

- Rifampicine, rifabutine; oranje verkleuring
- Tetracycline: donkerbruin-zwarte verkleuring
- Minocycline: grijs-blauwe verkleuring

Het GIC heeft voor rifampicine een bijzonder kenmerk opgenomen, zodat er altijd een waarschuwing op het etiket komt. Helaas is dat niet nader geconcretiseerd. De achtergrond daarvan verschijnt namelijk alleen als bij de patiënt de contra-indicatie 0241 contactlenzen is ingevuld.

SUI heeft in het UI-bestand etikettekst E51273 opgenomen, die - ongeacht of de CI contactlenzen in het dossier is aangevinkt - als schermtekst verschijnt tijdens het aanschrijven en is gekoppeld aan ATC-codes J04AB02, J04AM02, J04AB04 en J01AA07

Optimalisering chronische medicatie voor droge ogen

Glaucoom patiënten met droge ogen dienen bij voorkeur ongeconserveerde oogmedicatie te gebruiken. Benzalkonium kan zelf irritatie en allergische reacties geven, maar verandert ook de traanfilm waardoor glaucoomdruppels minder optimaal over het oog verdeeld worden.

De SUI-MFB selecteert patiënten die naast hun geconserveerde glaucoom-medicatie ook kunsttranen met een conserveermiddel gebruiken. Bij het aanschrijven wordt onderstaande alert getoond:

